

Esther Yoo en het 'groene' NSO

Natuurlijk musiceren

De tournee van het Nederlands Studenten Orkest stond in het teken van duurzaamheid: *Natuurlijk NSO*. Hiermee is het eerste groene orkest ter wereld een feit. Het jonge viooltalent Esther Yoo (1994) beschouwt musiceren als haar tweede natuur en ging mee op tournee.

TEKST: KAREN DUKING, FOTO'S: MARCO BORGGREVE

Het is de langste tour die ze tot nu toe heeft gedaan: tien dagen aaneensluitend, samen met het Nederlands Studenten Orkest (NSO). De achttienjarige violiste Esther Yoo had er zin in: 'Ik keek ernaar uit, vooral omdat alle deelnemende musici jong zijn en we ongeveer dezelfde leeftijd hebben. Dat is leuk als je veel tijd met elkaar doorbrengt. En iedereen heeft dezelfde passie: muziek maken.'

Het NSO toerde onlangs voor de 61ste keer door Nederland, ditmaal met Ivan Meylemans op de bok. Elk jaar wordt het gezelschap, bestaande uit honderd amateurmusici, opnieuw samengesteld. Als eerste groene orkest ter wereld, plantte het NSO bomen om de 103 ton CO2-uitstoot van de tournee te compenseren. Een bijzonder concept, maar waar staan die bomen? Persvoorlichter Marianne van Haeften: 'Het planten van bomen en de berekening over de hoeveelheid CO2-uitstoot heeft stichting Trees for All voor z'n rekening genomen. In Afrika laten zij door de lokale bevolking struiken aanplanten, wat werkverschaffing biedt. Zij kiezen de projecten op humanitaire gronden.'

Mierenhoop, vogels en lente

De programmering paste eveneens bij het thema *Natuurlijk NSO*, zoals de compositie *Waarom Niet?* van Mayke Nas, waarmee het concert opent. Het werk refereert aan de natuur. Op haar website schrijft Nas: 'Ik las ooit dat het ritme waarin de gesprekken in een kroeg aanzwellen en weer afnemen, soms plots stilvallen, niet

veel verschilt van het ritme van de bedrijvigheid in een bijenkorf of een mierenhoop. Het doet me ook denken aan een zwerm spreekwelen, hoe die in de lucht kan indikken en uitdijen en telkens nieuwe vormen aanneemt. Het NSO laten klinken als een af en aan gonzende, zoemende, tetterende, kwetterende groep... Waarom niet?' Nas' compositie werd gevolgd door het *Violconcert* van Glazoenov, vertolkt door Esther Yoo. Tot slot lieten honderd studenten de *Eerste symfonie, Titan*, van Mahler klinken. In het eerste deel vertegenwoordigen de dwarsfluiten de vogels in het bos en laten de violen de lente horen.

Duurzame levenswijze

Ook de levenswijze van de musici werd aangepast: overnachten in jeugdherbergen, koken met producten van lokale bedrijven en boodschappen doen op de fiets. Alle programma's, posters, flyers en de bladmuziek werden gedrukt met het FSC-keurmerk, dat staat voor een duurzame productie en humanitaire werkomstandigheden. Orkestleden mochten zich tijdens de repetitieperiode alleen per fiets of te voet verplaatsen. Maar je ontkomt er niet aan om de concertzalen te verwarmen. Sommige zalen, zoals de Doelen in Rotterdam en de Vereeniging in Nijmegen, zijn al gericht op het gebruik van duurzame energie. Ze gebruiken spaarlampen en de concertzalen zijn extra geïsoleerd. Hartverwarmende initiatieven, maar blijft het NSO een groen orkest? Of is het toch niet zo'n duurzaam concept? Marianne van Haeften: 'Dat is even de

‘Als eerste groene orkest ter wereld plantte het NSO bomen’

Violentalent Esther Yoo ging met het NSO op tour

vraag. Het bestuur wisselt namelijk elk jaar. De kleine aanpassingen, zoals boodschappen doen bij een lokale supermarkt en fietsen in plaats van autorijden, zijn makkelijk uit te voeren. Maar een ingrijpendere maatregel, zoals de CO2-uitstoot compenseren, is natuurlijk lastiger.'

Imitatie van de stem

Mooie milieuvriendelijke plannen voor de honderd amateurmusici, maar violiste Esther Yoo kon ze vaak nauwelijks realiseren. 'Een prachtig concept waar ik helemaal achter sta, maar voor mij helaas als solist moeilijk uitvoerbaar. Na het optreden reisde ik vaak 's nachts en regelmatig apart van het orkest. Bij maaltijden probeerde ik wel zo vaak mogelijk aan te schuiven.' Lachend: 'En ik bezocht natuurlijk altijd de receptie, na afloop van het concert.' De liefde voor muziek kreeg Esther Yoo met de paplepel ingegoten: Esthers grootmoeder was pianiste en haar moeder en ooms bespeelden instrumenten op amateurniveau. Al op heel jonge leeftijd ging ze met haar ouders naar klassieke concerten. 'We woonden tot mijn zesde in New Jersey, vlakbij New York City. We gingen regelmatig naar concerten in Carnegie Hall. Mensen waren vaak verbaasd dat ik als vierjarige zo lang stil kon zitten. Ik vond die concerten geweldig.' Geen wonder dat ze op vierjarige leeftijd al deelnam aan pianocompetities. Toch voelde ze zich meer aangetrokken tot de viool en vanaf haar vijfde was ze verkocht. 'De viool is voor mij een imitatie van de stem. Daarom kan ik ook refereren aan sopranen als Maria Callas. Vioolspelen vond ik altijd geweldig leuk; iets wat ik altijd wilde doen. Maar daarnaast was ik ook dol op zwemmen, paardrijden en ballet. Mijn ouders hielden dat niet tegen; ze moedigden het juist aan om verschillende dingen te proberen. Uiteindelijk kwam ik toch altijd weer terug bij mijn viool.' Dat legde de Amerikaans-Koreaanse Yoo, sinds haar

zesde woonachtig in Brussel, geen windeieren: ze maakte haar orkestdebuut op haar achtste en als zestienjarige was ze de jongste prijswinnaar ooit van de Internationale Sibelius Viool Competitie. Yoo won verschillende prijzen, maar het echte hoogtepunt was tot nu toe de vierde prijs in de prestigieuze Koningin Elisabethwedstrijd 2012. 'Op zesjarige leeftijd, toen we net naar België waren verhuisd, keek ik al naar de Koningin Elisabethwedstrijd. Eén van de belangrijkste competities ter wereld. Ik kende niemand van de winnaars. Vier jaar later kende ik één deelnemer en het jaar daarop deden veel vrienden mee. En opeens was ik zelf een prijswinnaar, heel bijzonder en onwerkelijk. Door het winnen van de prijs krijg je niet alleen meer kansen, maar doe je ook veel ervaring op. Dat is het belangrijkste. Het gaat erom waar ik muzikaal gezien sta over tien jaar. Ik ben pas achttien jaar en heb nog een lange weg te gaan. Het leerproces op het gebied van kunst en muziek gaat eeuwigdurend voort; je bent nooit uitgeleerd.'

Kinderdroom

Op haar verlanglijstje staat onder meer samenwerken met dirigent Gustavo Dudamel en het Koninklijk Concertgebouworkest. Die laatste wens kwam tijdens de NSO-tour bijna in vervulling: ze maakte haar debuut in het Concertgebouw, maar zonder het befaamde orkest. Dat laat nog even op zich wachten. Yoo was verrukt: 'Al wandelend richting backstage, langs alle posters van Haitink, Janine Jansen en andere grootheden, was ik in de wolken. Hier had ik als kind al van gedroomd, ooit in het Concertgebouw te mogen spelen.'

Het NSO nodigt ieder jaar, naast honderd amateurmusici, een veelbelovend talent uit. In het verleden waren dat onder anderen Theo Olof, Herman Krebbers en Janine Jansen. Hoe vindt Yoo het om in de voetsporen te treden van die illustere voorgangers? 'Het is een grote eer. Ik heb veel respect voor Theo Olof en Janine Jansen. Meneer Krebbers heb ik voor het eerst ontmoet toen ik acht was. Een begaafd en legendarisch violist. Ik bewonder hem heel erg.' Een andere held van Yoo is Lorin Maazel. Afgelopen jaar toerde ze met de dirigent, violist en componist door Azië en speelde Mozarts *Vioolconcert in G major, K.216*. 'Op een gegeven moment stelde hij voor om het *Vioolconcert* van Glazoenov te spelen. Dat zou echt perfect bij mij passen. Muzikaal gezien is het heel anders opgebouwd dan gebruikelijk: veel korter én intenser. Alles vloeit in elkaar over, echt magnifiek. Sindsdien betekent dat werk veel voor mij, zowel op muzikaal als persoonlijk vlak. Iedere keer als ik nu Glazoenovs *Vioolconcert* speel, denk ik aan Lorin Maazel.' **L**

Voor meer informatie over Esther Yoo en het NSO:
www.interartists.nl en www.nso.nl